

TÓTH KINGA

„Mintha csak egy ablak lenne”

Egy szemétdomb festményei

Molnár Gergelyt több mint tíz éve ismerem, akkor Szombathelyen, a Művészeti Szakközépiskolában tanult festészetet, szobrászatot, és már akkor is nehezen lehetett rávenni arra, hogy mutassa meg a munkáit – pláne, hogy beszéljen róluk. A figuralitás vonzotta, embereket rajzolt és festett, időnként csak mozdulatokat vagy arcokat, de gyakorlatilag mindenhova, ahol szabad teret talált. A lap vége, a behajlítás sosem akadályozta, a formák tovább alakultak a falon, asztalon, rajztáblán, könyveken, beépültek a szövegek közé, elbeszélék-kifigurázták, narrálták azokat, együtt éltek velük.

Aztán a Nyugat-Magyarországi Egyetem (Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola) hallgatója lett és vizuális kommunikációval kezdett foglalkozni a rajztanárság mellett. Jöttek az animációs kisfilmek, „gyurmácsiga” videó, és a Barcsay-biblia, a formabontás és az alakok maradtak, mélyültek a kifejezések, miközben egyre nagyobb íveket járt az ecset, türelmetlenül, csak a legfontosabb mozzanatokot kiemelve.

Most meg itt az *Egy szemétdomb festményei*, épp a budapesti Tarajos Gőte Artklub falán, ajtó-ablakok, talált és kapott tárgyak, néhol vásznak, keretből kivágva, szaggatva-formázva, saját deszkákra feszítve vagy csak maga a lepel mindenféle sallang nélkül felhúzva a falra. Gergő zavarba ejt, nem hagyja nyugodalomban bá-mészzkodni a kedves figyelőt, célja van.

Azt mondja, nem gyönyörködtetni szeretne, hanem elgondolkodtatni.

„Kiállításaimon vetítések, felolvasások és zene egyaránt megjelennek. Képeim alapjául a vászon mellett ajtókat, szekrényajtókat, fémlemezeket, kidobott tárgyakat is használok, amelyeknek saját múltjuk van. Céлом nem gyönyörködtetés, hanem energiaközvetítés, hogy az emberek saját értelmezéssel inspirációt merítsenek a képekből. Gondolkodásra készítő ingert akarok létrehozni.

Szerintem több nyitottságra van szükség a kortárs kultúrában, el kellene szakadni a rutinszerűségtől és az újszerűség felé mozdulni. Valamit újat létrehozni bármilyen eszközzel, régi kacsatok, hulladékok, rossz minőségű festékek is alkalmasak lehetnek, nagyon fontos az alacsony költségvetés vagy akár az ingyenesség.

A művészetnek aktuálisnak és bátornak kell lennie, alkalmazkodnia kell napjainkhoz. A kortárs képzőművészet élménye nem szabad, hogy csak a galerialátogatók szűk rétegének vagy a tehetősebb képvásárlóknak a kiváltsága legyen, hanem kell, hogy kimozduljon a megszokott helyéről az utcára, közintézményekbe, kórházba, kocsimákba, kávézóba, tömegközlekedésre, oda, ahol az embe-

rek valódi élettere van. Fontosnak tartom az őszinte, mindenki számára elérhető és művelhető, használható és inspiráló művészet felé törekvést a különböző ágak együttműködésével.”

A nyáron a Boulevard és Brezsnjev Galériában (Budapest) a FALUSIDEAL kiállításon álltak a régi, hegyfalui ajtók alakokkal, beszorult emberekkel, asztalkendőkkel és egy nagy szénaboglyával a látogatók között. A megnyitókön zene és vetítések. Nincs esély a menekülésre, a kikerülésre, muszáj lesz gondolkodni akár azon, mennyi szemetet termelünk és hova kerül a kiszortírozott holmi, akár azon, hogy ez az őszinteség olyan, mint egy pofon, és hogy ideje lenne újragondolni ezt a művészet szót meg az értelmét, funkcióját. Felocsúdnék, de jön a TOLLASBÁL a Kalicka Bistrobán (Budapest), szürreális álomvilággal, parafalemezeken zománcfestéssel húzott feszült aktokkal, kitekert nők és madarak - zacskókban madártollak, barbárság, tollfosztás, hagyományok és értelmetlenségük. Gergő most sem segít.

Az egyik festményt vizontlátom egy kisfilmben, mely egy táncművész-filmessel készült, és egy mozgássérült mindennapjait, a mozdulatok nehézségét és kivitelezhetetlenségét vágja a képembe, a Fenntarthatósági Napon pedig egy kifordított legófilmmel beszél a Felelős Kommunikációról, ezt saját zene kíséri, a közönség mellett szakmai elismerést, díjat is kap az „anarchista kisfilm”. A legőemberek társadalmi felelősségvállalásról, kultúráról, egészségvédelemről, a média felelősségéről, szabályokról kérdeznak. Kemény tükör ez, hiába fekete-fehér, világít és éles...

Zavarban vagyok én is, beszélnek a képek, felelősségérzet van bennem minden egyes kimondott és leírt szó után. A Tarajos Gőte falain a kettévágott ajtóknak kis ablakok, a festék és a fúró-faragó szerszámok friss barázdákat is húztak vagy épp töltöttek be az idő munkája mellé.

*„E sötét szobákban, ahol lélekszakadva,
napjaim terhét hurcolom, forgódva erre-arra,
ablakokat keresek. – Mintha csak egy ablak,
mely kinyílik, a megváltással lenne teljes.
[...]
Ki tudja, milyen ismeretlen dolgokat mutathat.”*

(Részlet Konsztantinosz Kavafisz *Az ablakok* c. verséből, Somlyó György fordítása.)

Használhatom a tapintásomat is, vizsgálom a rétegzett felületet, újabb és újabb ablakok, absztrakt és figurális ábrázolásmód is vegyesen, de nem is kellene megpróbálnom sem a skatulyázást, egyszerűen csak jól nézni a képeket – együtt a filmekkel, a zenével, megengedni, hogy minden érzékszerv működjön a falon és most itt a lapokon is.